

JULIJ CEZAR IN KLEOPATRA

1. KAZALO

1. KAZALO

I

2. UVOD	II
3. GAJ JULIJ CEZAR	1
3.1 Rim na začetku 1.st.p.n.š.	1
3.2 Otroštvo in rana mladost	1
3.3 Začetek vojaške in politične kariere	2
3.4 Odhod v Španijo	3
3.5 Konzul	3
3.6 Prvi triumvirat	4
3.7 Osvojitev Galije	4
3.8 Državljanska vojna	5
3.9 Reforme po državljanski vojni	7
3.10 Zadnji veliki načrti	8
3.11 Vzroki za zaroto in atentat	8
3.12 Cezarjeva dediščina in boj za nasledstvo	9
3.13 Cezarjeve reforme	10
4. KLEOPATRA VII - Ptolemejska dinastija	11
5. VIRI IN LITERATURA	15

1. UVOD

Gaj Julij Cezar je eden najbolj znanih predstavnikov starega rimskega sveta. Bil je vsestranski – general rimske vojske, politik, državnik, in zgodovinar. Ljudje so ga oboževali, ker je bil voditelj velesile tistega časa. Ta moč in slava pa sta ga stali življenja.

Sedem egipčanskih kraljic se je imenovalo Kleopatra, a najbolj znana je bila zadnja; Kleopatra VII.

Kleopatra VII je bila zelo inteligentna in predana svoji državi. Tekoče je govorila devet jezikov, a latinščina ni bila med njimi. Bila je matematičarka in zelo dobra poslovna ženska. Pristno je spoštovala Julija Cezarja, katerega inteligenca in razum sta se lahko kosala z njeno. Mark Antonij jo je po drugi strani spravil na rob pameti s svojim pomankanjem inteligence in svojimi izpadi. Borila se je za svojo državo. Imela je karizmatično osebnost, bila je rojen vodja in ambiciozen vladar.

Gaj Julij Cezar

Gaj Julij Cezar

Kleopatra VII

Kleopatra VII

3. GAJ JULIJ CEZAR

3.1 Rim na začetku 1.st.p.n.š.

V času Cezarjevega rojstva so bili na oblasti pristaši vojskovodje in politika Gaja Marija (156 - 86 p.n.š.), kateri je rešil rimsko republiko pred napadi germanskih plemen Tevtonov (102 p.n.š.) in Kimbrov (101 p.n.š.). Marij si je prizadeval doseči politične spremembe preko ljudske skupščine, njegovi politični nasprotniki pa preko senata. Tisti, ki so zahtevali spremembe preko ljudske skupščine so bili populari, tisti ki pa so jih zahtevali preko senata pa optimati. Med tema dvema stranema se je vnel boj za oblast, ki je privedel Rim v državljansko vojno.

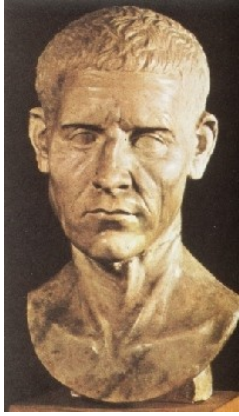
Medtem ko je v Italiji divjala državljanska vojna, je pontski kralj Mitriad IV (132 - 63 p.n.š.) napadel rimske posesti v Mali Aziji ter dal pobiti veliko Rimljanov (po oceni okoli 80.000). Rim je za to barbarsko dejanje zahteval maščevanje in je v Malo Azijo poslal generala Lucija Kornelija Sulo (138 - 78 p.n.š.), pripadnika optimatov. Ko se je zmagoviti Sula vrnil iz Male Azije, je njegov politični nasprotnik Marij moral zbežati v Afriko. Ko je Sula v drugo odpotoval v Malo Azijo nad Mitriada IV, se je Marij vrnil v Rim, dal pobiti Sulove pristaše, sebe pa je leta 86 p.n.š. dal imenovati za konzula. Marij ni bil dolgo na oblasti, saj je le nekaj dni po imenovanju za konzula umrl naravne smrti. Ko se je Sula vrnil iz male Azije kot zmagovalec, je bil imenovan za diktatorja. Sula se je sklenil maščevati Marijevim pristašem, med katerimi je bil tudi Gaj Julij Cezar.

Gaj Marij

3.2 Otroštvo in rana mladost

Gaj Julij Cezar se je rodil 13. 6. leta 100 p.n.š. v Rimu. Ker je bila sestra njegovega očeta, njegova teta, poročena z Marijem, je tudi Cezar spadal v to ugledno družino. Cezar je del svoje mladosti preživel v Mali Aziji, kjer je njegov oče opravljal funkcijo pretorja. Po izbruhu vojne s pontskim kraljem Mitriadom IV se je Cezarjeva družina vrnila v Rim. Ko se je leta 83 p.n.š. Sula vrnil iz Male Azije, je bilo Cezarjevo življenje v nevarnosti. V tem času se je mladi Cezar poročil s Kornelijo, hčerjo Marijevega pristaša Lucija Kornelija Cine. Sula se je zavedal, da bi z umorom mladeniča tvegalo ugled, zato je Cezarju ukazal, da se loči od hčere njegovega političnega nasprotnika in s tem pokaže lojalnost novemu režimu. Cezar je to zahtevo gladko zavrnil. Sula se ga je kljub temu usmilil in ob tej priložnosti naj bi rekel: »V tem fantu tiči več kot en Marij!«

Lucij Kornelij Cina

3.3 Začetek vojaške in politične kariere

V letih od 89 do 79 p.n.š. je Cezar služil v Mali Aziji kot član osebja pretorja Marka Minucija Terma. V tem času je sodeloval pri obleganju Mileta in si pri tem priboril odlikovanje za hrabrost.

Na Rodosu je obiskoval šolo Apolonija Molonovega, znamenitega učitelja, ki je učil tudi Marka Tulija Cicerona.

Po Sulovi smrti se je Cezar vrnil v Italijo, kjer je v Rimu prevzel službo zagovornika kriminalcev. V svojem poklicu je bil zelo uspešen, vendar pa je njegovo kariero prekinil ponoven napad Mitriada IV na rimske posesti v Mali Aziji.

Cezar je na lastno pobudo in stroške oskrbel majhno vojsko, kateri je poveljeval Lucij Licinij Lukul (117 - 56 p.n.š.). Ta vojska je kljub svoji majhnosti dobro opravljala svojo nalogo in je branila del rimskih posesti. Leta 73 p.n.š. se je Cezar vrnil v Rim kot heroj, ki je branil rimske posesti. S tem se je začela njegova vojaška in politična kariera.

Ob smrti svoje tete Julije, Marijeve žene, je pripravil lep govor in z njim vzbudil sočutje pri ljudskih množicah. Na pogrebu je ukazal nositi Marijeve podobe, kar je bilo za vladajoče nesprejemljivo, pri nekdanjih Marijevih pristaših pa je požel simpatije. Kmalu zatem mu je umrla žena Kornelija, s katero je imel hči Julijo. Za pogreb je zopet pripravil rahločuten govor in množice so ga vzljubile kot dobrega, nežnega moža.

Leta 68 p.n.š. je bil imenovan za kvestorja (funkcija kvestorja je bila v tem času najnižja stopnička v karieri rimskega državnika) španske province Betice (današnja Andaluzija).

V letu 65 p.n.š. se je Cezar vrnil iz Španije v Rim, kjer se je poročil s Pompejo. Najprej je bil imenovan za nadzornika Apijeve ceste, nato pa je bil izbran za edila, ki je imel nalogo, da skrbi za »kruh in igre«. Cezar je organiziral veličastne igre; v eni izmed njih je sodelovalo 320 parov gladiatorjev. Z razkošnimi igrami je pridobival na svojo stran množice ljudi, za katere je upal da ga bodo podprle pri volitvah v ljudsko skupščino.

Dve leti kasneje, leta 63 p.n.š., ko je umrl duhovnik Metelus, je bil imenovan za vrhovnega svečenika (pontifex maximus). V tem času se je Cezar zaradi incidenta svoje žene ločil.

Leta 62 p.n.š. je bil izvoljen za pretorja, ki je imel vidno vlogo pri vodstvu porotnih sodišč. Funkcija pretorja je bila druga najvišja za funkcijo konzula. Zaradi hitrega napredovanja in naraščajoče moči so bili optimati vse bolj zaskrbljeni, vendar ga zaradi ugleda nihče ni upal javno napasti.

Cezarjev vpliv med ljudskimi množicami je vse bolj rasel, vendar pa je imel svojo ceno. Cezar je zapadel v velike dolgove, saj ves denar namenil za prirejanje iger ter za lobiranje pri volitvah za vrhovnega svečenika in pretorja. Cezarju je iz dolgov pomagal najbogatejši Rimljan Mark Licinij Kras (115 - 53 p.n.š.), ki je bil mnenja, da si bo pridobil na svojo stran množice, če bo podprl Cezarja. Zaradi tega je odplačal njegov dolg, ki je znašal 830 talentov (17.500 kg srebra).

Mark Licinij Kras

3.4 Odhod v Španijo

Cezar je bil leta 61 p.n.š. imenovan za guvernerja in je prevzel upravo Iberije (današnja Španija). To leto je bilo v njegovi karieri prelomno; dotlej je deloval kot vsak državljan z močnimi političnimi ambicijami, odtlej pa je marsikdaj prekršil zakon, da je dosegel zadane cilje. Po pričevanjih naj bi ga k temu močno spodbudil življenjepis Aleksandra Velikega, katerega je bral v Španiji.

Med opravljanjem dolžnosti v Španiji so izbruhnili nemiri med lokalnim prebivalstvom. Cezar je zatrl upore in zasedel več mest. Med zatiranjem upora je tudi oplenil rudnike zlata.

S temi svojimi prvimi večjimi vojaškimi uspehi si je pridobil toliko denarja, da je obogatel. Zaradi zmage nad uporniki je smel proslaviti triumf, z denarjem, ki si ga je nagrabil, pa je hotel kandidirati za konzula.

Ko se je vrnil pred Rim, je zašel v protislovje: kot general, ki se poteguje za triumf, je moral počakati pred mestom, kot kandidat za konzula pa je moral biti osebno navzoč v Rimu. Cezar se je odrekel triumfu in se prijavil kot kandidat za konzula. V tem času se je spoprijateljil s Krasom in z znanim vojskovodjem Gnejem Pompejem (29. 9. 106 - 28. 9. 48 p.n.š.) ter se pod njunim okriljem spustil v predvolilni boj.

Gnej Pompej

3.5 Konzul

Decembra 60 p.n.š. je bil Cezar izvoljen za enega izmed konzulov - najvišjih uradnikov v rimski republiki. Cezar je bil izvoljen za konzula iz vrst popularov, iz vrst optimatov pa je bil izvoljen Kornelij Bibul. Razmerje moči med obema konzuloma je bilo nesorazmerno, saj naj bi Cezar o vsem odločal praktično sam. Bibul se je po neuspešnem blokiranju agrarnega zakona od žalosti in nemoči do konca leta zaprl v hišo. Med ljudmi je začela krožiti šala, da je leto 59 p.n.š. leto konzulov Julija in Cezarja.

Senat je konzuloma običajno zaupal province, kjer so se pričakovali vojni spopadi. Senatorji, ki so bili večinoma iz vrst optimatov, pa so se bali Cezarja in so mu dali v upravo mirnejše province. S tem so mu preprečili, da bi vodil močno vojsko. Cezar je videl, da mu Senat hoče po vsej sili odvzeti moč, zato si je začel iskati močne zaveznike.

3.6 Prvi triumvirat

Ko je Cezar videl namere Senata, je spraval najbogatejšega Rimljana Marka Licinija Krasa in vojskovodjo Gneja Pompeja ter ju pridobil na svojo stran. Kras si je želel zavarovati svoje bogastvo, Pompej pa je bil razočaran nad Senatom, da mu ni dal zasluženega priznanja za zmago nad Mitriadom IV v tretji mitriadski vojni (74 - 63 p.n.š.), poleg tega pa je Rimu priboril Bitinijo, Pont, Kilikijo, Sirijo, Ciper in Kirene. Skupaj so ustanovili prvi triumvirat - zvezo treh moč, s čimer so se zamajali temelji rimske republike. Vsak izmed triumvirjev si je obetal koristi zase: Pompej je zahteval preskrbo svojih veteranov in priznanje preureditve v vzhodnem delu imperija, Cezar je zahteval vojaško poveljstvo, Kras pa je pričakoval zavarovanje svojih gospodarskih koristi. Triumvirat je bil zapečaten s Pompejevo poroko s Cezarjevo hčerjo Julijo, Cezar pa se je poročil s Kalpurnijo, katere oče Piso je bil dober prijatelj s Krasom. Vsak izmed trojice je imel tudi atribute za doseg želenih ciljev: Pompej je imel močno in lojalno vojsko, Cezar je bil nadarjen politik in vojskovodja, Kras pa je imel neizmerne količine denarja.

Prvi rezultati vladanja triumvirjev so bili vidni že isto leto. Senat je na Cezarjev predlog potrdil agrarni zakon, po katerem je bila zemlja razdeljena med revno mestno prebivalstvo in med Pompejeve vojake. V zakonu o poveljevanju v provincah je Cezarju pripadlo poveljstvo v provincah Cisalpinska Galija (ravnine ob reki Pad), Transalpinska Galija (Provansa) in Ilirikum (Istra, Kvarner in Dalmacija) za obdobje med leti 58 in 54 p.n.š. Skupno so bile v teh provincah štiri legije (vsaka legija je štela 4.800 profesionalnih, težko oboroženih pešakov). Ta vojska je bila namenjena za obrambo provinc pred notranjimi upori in zunanjimi nasprotniki. Leta 58 p.n.š. je Cezar zapustil Rim, na Cezarjevo mesto konzula pa je prišel njegov tast Piso.

3.7 Osvojitev Galije

V času, ko je Cezarju pripadlo poveljstvo v Cisalpinski in Transalpinski Galiji ter Ilirikumu, je bilo na območju preostale Galije večje število držav, v katerih so živela ljudstva različnega izvora, ki so medsebojno živahno trgovala. Rimljani, še prej pa Grki so ta ljudstva imenovali Kelti oziroma Galci. Od 4. st. p.n.š. dalje, odkar so Galci prečkali reko Pad in vdrli na Apeninski polotok ter leta 387 p.n.š. celo oplenili Rim, so se Rimljani venomer bali ponovnega napada Galcev. V 2. st. p.n.š. so se iz neznanih vzrokov začeli vdori Germanov na ozemlje Galcev, nekateri Galci pa so pred njimi bežali na ali čez ozemlje Rimljanov. Tako kakor so se Rimljani bali Galcev, tako so se Galci bali bojevitih germanskih ljudstev. V teh nemirnih časih je Cezar dobil v upravo Galijo.

Osvojitev je potekala v naslednjih fazah:

- ✦ Pokoritev Helvečanov in pregon Ariovista iz Alzacije
- ✦ Podjarmljenje Belgov
- ✦ Zavrnitev Usipetov in Tenkterov ter pohod v Britanijo
- ✦ Zadušitev Ambioriksovega upora
- ✦ Zmaga nad Vercingetoriksom in pokoritev Galije

Umirajoči Galec

3.8 Državlјanska vojna

Medtem ko je Cezar organiziral pokorjena ozemlja v Galiji, sta se tudi druga dva triumvirja trudila, da bi povečala svojo moč. Pri tem je bil Pompej uspešnejši, saj je bil v letu 52 p.n.š. izvoljen za konzula brez partnerja (dotlej sta državo vodila dva konzula). Kras je bil po svoji konzulski karieri imenovan za guvernerja Sirije, vendar je leta 53 p.n.š. padel v boju s Parti.

Po Krasovi smrti sta izmed triumvirjev ostala le še Cezar in Pompej in le še vprašanje časa je bilo, kdaj se bosta spopadla. Pompej se je še vedno zanašal na star sloves uspešnega vojskovodje, medtem ko je Cezar večino svojega bogastva, nagrabljenega v Galiji, potrošil za podkupovanje rimskih politikov. Za vsak primer je Pompej od Cezarja zahteval vrnitev dveh legij, katere mu je posodil za boje z Galci. Ti vojaki so hlinili prijaznost do Pompeja, v resnici pa so bili vdani Cezarju. Zaradi tega se je Pompej prevzel in je začel zanemarjati lastne legije, to pa je bila voda na Cezarjev mlin.

Leta 50 p.n.š. je senat predlagal, da tako Cezar kot Pompej odložita orožje. Cezar se je s predlogom strinjal, vendar pa je bil proti, da bi nato enemu dali oblast, drugega pa obsodili pehanja za tiranijo. Senat je v večini podprl predlog o razpustitvi Cezarjevih in Pompejevih legij, konzul Lentul in Pompejev tast, senator Scipio pa sta zahtevala, da se Cezarja razglasi za državnega sovražnika. V senatu je prišlo do spora in seja je bila končana brez odločitev.

Na naslednjo sejo senata, 1. 1. 49 p.n.š., sta Mark Antonij (82 p.n.š. - 30 p.n.š.) in Kurion prinesla Cezarjevo pismo s predlogom, da bi obdržal Cisalpinsko Galijo in Ilirikum ter štiri legije do naslednje kandidature za konzulat. Senat je Cezarju odobril obe provinci in 6.000 legionarjev, s čimer se je strinjal tudi Pompej, vendar pa je dal konzul Lentul Marka Antonija in Kuriona sramotno vreči iz senata. Cezar je to razumel kot povod za vojno, saj bi bil v primeru, da bi razpustil čete in se vrnil v Rim, obsojen zaradi kršenja ustave in obsojen na pregnanstvo. Odločil se je za vojno proti Pompeju in njemu naklonjenim senatorjem.

Cezar je imel v tem trenutku tostran Alp le okoli 300 konjenikov in 5.000 pešakov, vendar se je raje odločil za hiter napad, kot pa čakati okrepitev. Poslal je po legije v Galijo, sam pa je krenil na jug. Ko je prekoračil Rubikon, reko, preko katere ni smela s severa nobena oborožena vojska, je svojo odločitev pospremil z besedami: »Kocka je padla!« Rubikon je bil prekoračen 10. 1. 49 p.n.š. Cezar je svojim vojakom ukazal, naj uporabijo orožje le v skrajni sili. Še isto noč je osvojil mesto Arminum, najpomembnejše mesto v Italski Galiji, s čimer si je odprl pot na jug. Ko je novica o padcu Arminuma dosegla Rim, je izbruhnila panika. Mnogo Cezarjevih nasprotnikov je začelo v neredu zapuščati domove in bežati iz Rima. Splošni paniki je podlegel tudi Pompej: izdal je uradni razglas o vojnem stanju, nato pa je zbežal iz Rima v Brundizij, nato pa čez Otrantski preliv v Drač. Zaradi panike v nasprotnikovih vrstah je Cezar v dveh mesecih zasedel vso Italijo brez prelivanja krvi. Tako

je sklical senatorje ter se z njimi umirjeno in razumno pogovoril. Prevezel je tudi državno zakladnico in najel večje število rekrutov.

Najprej je odrinil v Španijo, da bi si zavaroval hrbet, ko bi krenil na vzhod. Tod je premagal vojsko Pompejevih legatov Afranija in Varona, medtem ko so najvišji poveljniki pobegnili k Pompeju v Epir. Ko se je Cezar vrnil v Rim, ga je senat imenoval za diktatorja. Kot diktator je dal priklicati izgnane nazaj, znižal je obrestno mero v korist dolžnikom, po enajstih dneh pa se je diktaturi odpovedal. Nato je vladal skupaj s Servilijem Isaurikom kot eden izmed konzulov, vendar pa je obdržal vojaško poveljstvo.

V letu 48 p.n.š. se je Cezar z vojsko odpravil v Brundizij, da bi z ladjevjem prečkal Otrantski preliv in izsledil Pompeja v Epiru. Tod ga je le-ta čakal na strateško močni točki, ki se jo je dalo oskrbovati s kopne in z morske strani. Cezarjevi vojaki niso bili te sreče. Med čakanjem na bitko so trpeli hudo lakoto in so zaradi pomanjkanja jedli celo korenine tamkajšnjega rastlinja. Pred Pompejevim taborom se je vnel niz manjših bojov, v katerih je večinoma zmagovala Cezarjeva vojska, v pomembnejšem izmed bojov pa je zmagal Pompej. Ta poraz je tako načel moralo že izčrpane in lačne vojske, da je Cezar odpeljal svoje legionarje v Makedonijo nad Scipiona. Pompej se je odločil počakati, da se nasprotnik izčrpa, vendar pa so ga njegovi nestrpni generali pregovorili, da krene za Cezarjem. Medtem je Cezarjeva vojska prispela v Gomfe v Tesaliji, kjer so si utrujeni in lačni možje nekoliko opomogli.

Cezarjeva in Pompejeva vojska sta se srečali na ravnini pri Farsalosu. Cezarjeva vojska je štela 1.000 konjenikov in 22.000 pešakov, Pompejeva pa 7.000 konjenikov in 45.000 pešakov. Ob začetku bitke je Cezar centru vojske ukazal napad, sam pa je na desnem krilu čakal napad nasprotnikove konjenice. Vojakom je ukazal, naj mladim, vojne nevajenim nasprotnikom naperijo kopja proti obrazu in ne v konje, kot je bilo v navadi. Rezultat je bil presenetljiv: Pompejeva konjenica in nato še center sta se spustila v beg. Cezarjevi vojaki so jih zasledovali vse do tabora. Na bojišču je obležalo okoli 6.000 Pompejevih vojakov, Cezarjeve izgube so bile manjše. Z ujetniki je Cezar izpopolnil svoje legije. Pompej je z bojišča zbežal v Egipt.

Po zmagoslavju pri Farsalosu je Cezar krenil v Malo Azijo, nato pa za Pompejem v Egipt. Ko je Cezar prispel v Aleksandrijo, je izvedel, da je bil Pompej 28.9.48 p.n.š. umorjen. S solzami v očeh je prejel Pompejev pečatni prstan. Ujete Pompejeve pristaše je pomilostil in si s tem večinoma pridobil njihovo naklonjenost.

V Aleksandriji se je Cezar sestal s Kleopatro (69 - 30 p.n.š.) in ji pomagal pri spravi z njenim bratom Ptolemajem XIII ter ji pridobil del vladarske oblasti. To početje ni bilo po volji nekaterim vplivnim Egipčanom iz vrst opozicije, ki so na Cezarja napravili neuspešen atentat, nato pa se je med Egipčani in Rimljani vnela aleksandrijska vojna. V teh spopadih je zgorela tudi znamenita aleksandrijska knjižnica. Cezar je leta 47 p.n.š. premagal egipčansko vojsko s Ptolemajem XIII na čelu, oblast pa je dal Kelopatri in njenemu bratu Ptolemaju XIV. Med Cezarjem in Kleopatro se je vnela ljubezen. Kleopatra je rodila sina, katerega so Egipčani poimenovali Cezarion.

Iz Egipta se je Cezar odpravil v Sirijo, od tod pa v Malo Azijo, katero je našel v plamenih. Sin Mitriada IV, Farnakes, je prevzel oblast v Pontu ter začel hujskati ljudi proti Rimu. Cezar ga je s tremi legijami izsledil in ga v bitki pri Zeli hitro premagal. Rim je o svoji bleščeči zmagi obvestil s kratkim sporočilom: »Prišel, videl, zmagal (Veni, vidi, vici).«

Proti koncu leta 47 p.n.š. se je iz Male Azije vrnil v Italijo. Tod je bil že drugič imenovan za diktatorja, za naslednje leto pa mu je bil namenjen konzulat. Poleg časti je bil deležen tudi očitkov: njegovi vojaki so ostali nekaznovani, ko so umorili bivša pretorja, očitano mu je bilo tudi, kako dopušča Amantijevo lakomnost in pijančevanje Marka Antonija. Odgovornost za to so naprtili Cezarju, vendar pa je le-ta iz političnih vzrokov prenašal očitke.

Pompejeva pristaša Scipion in Mark Porcij Katon (95 - 46 p.n.š.) sta po porazu pri Farsaloslu zbežala v Severno Afriko, kjer sta se leta 46 p.n.š. združila s tamkajšnjim kraljem Jubo, kateri je imel pod seboj veliko oboroženih mož. Takoj ko je Cezar izvedel za to zvezo, je zbral vojsko in iz Sicilije odpotoval v Afriko. Numidijci so z bliskovitimi napadi večkrat presenetili Cezarjeve vojake in jim prizadejali hude izgube. Ti uspehi so Scipiona in Jubo navdali s pogumom, zato so v bližini Taspas (v današnji Tuniziji) začeli iz gradnje utrdbe, ki bi bila izhodišče za dokončni napad na Rimljane. Cezar je izvedel za to namero in je s svojimi vojaki pridrvel nad presenečene graditelje utrdbe. Po enem izmed poročil naj bi umrlo 50.000 rimskih nasprotnikov in le 50 Rimljanov. Po pričevanju naj bi se Cezar tega boja sploh ne udeležil, ker naj bi pred bojem ravnokar doživel enega od napadov božjasti.

Po vrnitvi v Rim je Cezar slavil kar štiri triumfe: nad Galci, Egipčani, Pontom in Numidijci. Po zmagoslavnih slovesnostih je Cezar dal razdeliti med vojake velike vsote denarja ter priredil bogate gostije in razkošne igre.

Po zaključenem praznovanju se je Cezar odpravil v Španijo nad Pompejeva sinova. Čeprav sta bila mlada, sta zbrala močno vojsko. Vojska mladih Pompejevih sinov se je zagrizeno spopadla z ostarelimi Cezarjevimi legionarji. V odločilni bitki pri Mundi je moral Cezar osebno spodbujati vojake k večji bojni vnemi. Po trdi bitki je na bojišču obležalo okoli 30.000 Cezarjevih nasprotnikov, med njimi tudi starejši Pompejev sin. Po zmagi naj bi Cezar rekel: «Pogosto sem se boril za zmago, danes pa prvič za življenje.» To je bila Cezarjeva zadnja bitka. Državljanska vojna je bila dokončno končana.

Rimski konjeniki v napadu

3.9 Reforme po državljanski vojni

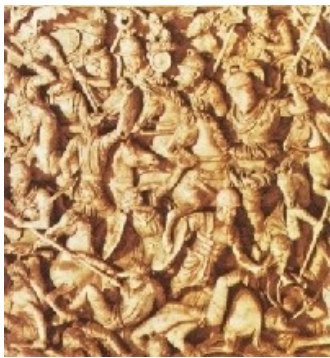
Cezar je bil imenovan za absolutnega vladarja - izvolili so ga za dosmrtnega diktatorja. Po dolgih letih vojskovanja se je Cezar posvetil urejanju civilnih zadev. Mnogim svojim nasprotnikom je odpustil, nekaterim med njimi je namenil celo visoke službe (npr. Brut in Kasij sta postala pretorja). Dal je tudi obnoviti Pompejeve kipe. Ciceron naj bi ob tej priložnosti dejal: »S tem ko je Cezar ponovno dvignil Pompejeve kipe, je utrdil svoje.« Revnemu prebivalstvu in vojakom je namenil naselitev v kolonijah, od katerih sta najbolj znani Kartago in Korint. Ljudstvu se je hotel prikupiti z razdeljevanjem žita in prirejanju pogostitev. V centru Rima je dal postaviti nov, Cezarjev forum. Na starem Forumu Romanumu, političnem srcu Rima, pa je dal postaviti govorniški oder, sodišče in nov Senat. Cezarjevi znanstveniki so preuredili koledar, ki je po novem štel 365,25 dneva. V Cezarjevo čast se imenuje julijanski koledar. Ta koledar je tako natančen, da so ga ponekod uporabljali še v 20. stoletju. Cezar je uvidel, da velika država potrebuje močno vlado in birokracijo, zato je povečal število senatorjev iz 600 na 900, število pretorjev iz 8 na 16, edilov iz 4 na 6 in število kvestorjev iz 20 na 40. Cezar je novačil tudi senatorje izven Italije, kar je bila novost.

Cezar je bil radodaren tudi s podeljevanjem državljanstva: podelil ga je tudi Galcem ob Padu, kasneje pa še nekaterim drugim.

3.10 Zadnji veliki načrti

Cezar je bil take narave, da ni hotel uživati v sadovih preteklega dela, ampak si je vedno znova želel velikih dejanj in slave. Načrtoval je nove vojne pohode, od katerih je bil prvi namenjen proti Partom. Po zmagi nad njimi naj bi se odpravil do Kaspijskega morja, nato pa vdrl v deželo Skitov ter jo osvojil. Nazadnje naj bi osvojil še Germanijo.

Poleg vojaški pohodov pa si je Cezar zastavil tudi mogočne gradbene projekte. Nameraval je skopati prekop pri Korintu. Skopati je hotel tudi prekop iz Tibere, mimo Circejskega predgorja v morje pri Teracinu, da bi trgovskim ladjam omogočil lažjo in varno plovbo. Pri Pometiji je hotel izsušiti močvirje in pridobiti rodovitno zemljo. Pri izlivu Tibere je načrtoval gradnjo večjih pristaniških nasipov.

Boj Rimljanov z Germani

3.11 Vzroki za zaroto in atentat

Razlog za sovraštvo do Cezarja je najbrž bil njegova tiha želja po kroni, kar naj bi bila zarotnikom tudi glavna pretveza za zaroto. Res je tudi, da so bili mnogi med ljudmi, ki so Cezarju privoščili krono. Ko se je Cezar nekega dne vračal iz Albe v Rim, ga je ljudstvo pozdravilo kot kralja, a jih je Cezar zavrnil z vzklikom: «Jaz nisem kralj, jaz sem Cezar.» Ob neki drugi priložnosti, ob prazniku Luperkalije, ko mladi patriciji goli tekajo po mestu in z dlakavimi jermeni v šali opletajo okoli sebe, je Cezar sedel na zlatem stolu in opazoval praznovanje. Med tekači je bil tudi mladi konzul Mark Antonij, ki je nato pritekkel na forum do Cezarja in mu pred množicami ponudil z lovorom okrašen diadem - znamenje kraljev. Cezar je diadem v strahu pred srdom ljudskih množic zavrnil.

Kljub temu, da je Cezar krono zavrnil, pa so bili predvsem pristaši republike prepričani, da bo Cezar slej ko prej postal monarh. Vse več očitkov je letelo na senatorja Marka Junija Bruta (85 - 42 p.n.š.), čigar prednik je odpravil monarhijo in vzpostavil republiko. Brut je bil v veliki dilemi. Cezar ga je v bitki pri Farsalos pomilostil, poleg tega pa mu je čez tri leta obljubil funkcijo konzula. Po drugi strani pa je ljudstvo, ki si je želelo republike, pritiskalo nanj. Ko je Brutov prijatelj Gaj Kasij opazil Brutovo dilemo, je vzpodbudil Bruta k zaroti.

Bolj ko se je bližal dan zarote, več naj bi bilo znamenj, ki so napovedovala Cezarju nesrečo: na nebu naj bi se pojavljala nenavadna svetloba, na forum pa so se spuščale puščavse ptice. Ko je Cezar žrtvoval žival, je izginilo srce žrtvene živali. Nek vedež je Cezarju svetoval, naj se varuje marčevih id (15. 3.). Noč pred usodnim dnem naj bi se Cezarjevi ženi Kalpurniji sanjalo, da v naročju drži mrtvega moža.

15. 3. naj bi se Cezar na poti v Senat ustavil pri vedežu, ki ga je opozoril in mu posmehljivo rekel: »Marčeve ide so prišle.«. Vedež mu je tiho odvrnil: »Prišle, a ne prešle.«.

Tega dne se je v Senatu razpravljalo o prošnjah. Ko je vrsta prišla na Tilija Cimbra, ki je prosil za izgnanega brata, so zarotniki obstopili na stolu sedečega Cezarja. Cezar je prošnjo

zavrnil, Tilijski pa mu je strgal togo z vratu, kar je bilo znamenje za napad. Senator Kaska, eden izmed zarotnikov, je prvi zabodel Cezarja. Vbod v vrat ni bil smrten, zato se je Cezar presenečen dvignil na stolu. Tedaj so tudi ostali zarotniki potegnili bodala in začeli zabadati. Cezar se je upiral, ko pa je videl Bruta, si je potegnil togo čez glavo in padel pod zadanimi udarci. Takrat je izrekel tudi enega izmed svojih slavnih izrekov: »Tudi ti, Brutus?«. Njegova kri naj bi obrizgala Pompejevega kip. Ob vznožju kipa je Cezar v zadnjih trzajih krvavel iz triindvajsetih vbodnih ran.

Zarotniki so se odpravili na Kapitol, kjer so klicali ljudstvo na svobodo in vabili optimates, da se jim pridružijo. Nekateri so se jim pridružili, večina pa ne. Naslednji dan je Brut govoril na Forumu. Senat je pripravil pomilostitev zarotnikov in spravo med optimati in populari. Ljudstvo je to odobravalo. Ko pa so prinesli zmrcvarjeno Cezarjevo truplo in ko so odprli njegovo oporoko, v kateri je vsakemu meščanu zapustil določeno vsoto, je ljudstvo pozabilo na disciplino in je iz miz napravilo grmado ter sežgalo truplo. Nekateri so iz grmade pobrali bakle in začeli zažigati hiše zarotnikov, nekatere so celo pobili. Glavna zarotnika Brut in Kasij sta zbežala.

Vedež opozarja cesarja Zarotniki proslavljajo umor

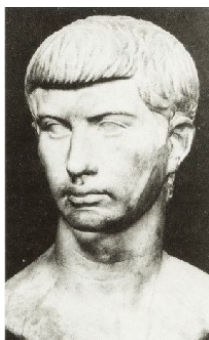
3.12 Cezarjeva dediščina in boj za nasledstvo

Cezar je Rimu priboril ogromna nova ozemlja, povečal birokracijo in nakazal kako bi se dalo tako veliko državo upravljati. Glavni dedič je bil Gaj Julij Cezar Oktavijan (23. 9. 63 p.n.š. - 19. 8. 14 n.š., Cezarjev pranečak in posinovljenec. Od Senata je izsilil senatorsko pravico in glasovno pravico konzula.

Novembra 43 p.n.š. je Gaj Oktavijan z vojskovodjema Markom Antonijem (82 - 39 p.n.š.) in Markom Emilijem Lepidom (87 - 12 p.n.š.) sklenil drugi triumvirat. Leta 42 p.n.š. je Gaj Oktavijan skupaj z Markom Antonijem premagal pri Filipih zarotnika Bruta in Kasija, ki sta po porazu storila samomor. Leta 40 p.n.š. so si triumvirji z Brundizijsko pogodbo razdelili državo: Italija je ostala skupna posest, Gaj Oktavijan je dobil zahodni del, Mark Antonij vzhod z Egiptom, Mark Lepid pa preostalo Afriko.

V naslednjih letih je Gaj Oktavijan s pomočjo zelo sposobnega vojskovodje Agripe z zmagami na Siciliji pridobil moč. Temu se je uprl Mark Lepid, a je bil odstavljen iz triumvirata. Mark Antonij se je zaljubil v Kleopatro in ji podaril rimska ozemlja na vzhodu imperija. To je bil povod, da je Gaj Oktavijan napadel Egipt in porazil vojsko Marka Antonija in Kleopatre. Poraženca sta storila samomor.

Tako je Gaj Oktavijan postal edini rimski vladar. Po sto letih vojn in padcu republike se je začelo 200 let trajajoče obdobje miru in razcveta rimskega imperija.

Mark Junij Brut

3.13 Cezarjeve reforme:

Politične:

- ◆ Povečal je število senatorjev na 900, pravico biti senator so imeli vsi prebivalci Italije in provinc
- ◆ Podelil je rimsko državljanstvo prebivalcem Italije, Sicilije in Španije
- ◆ Uvedel je upravne ureditve občin, Rim pa je ostal glavno mesto imperija
- ◆ Senat je postal diktatorjev organ, kronski svet
- ◆ Vključil je Tostransko Galijo v Italijo (meja reka Timav)

Gospodarske:

- ◆ Za brezposelne je uvedel v Rimu javna gradbena dela
- ◆ Poskrbel je za izvajanje javnih gradenj
- ◆ Že leta 59 pr. Kr – agrarni zakon – znižanje dolgov in razdeljevanje žita revnim
- ◆ Uvedel je čiščenje cest in prepovedal vožnjo tovornih vozov podnevi

Družbene:

- ◆ Plačal je odškodnino Italcem in njihovo naseljevanje zunaj Italije
- ◆ Ponovno je naselil Kartagino in Korint
- ◆ Nepreskrbljene veterane in proletarce je naselil zunaj Italije

Kulturne:

- ◆ Uvedel je zakon proti razkošju
- ◆ Reformiral koledar – julijanski koledar – leto je imelo 365 in $\frac{1}{4}$ dneva, njegov rodni mesec je dobil ime julij, v veljavo je prišlo prestopno leto 29. februar, ta koledar so leta 1573 zamenjali z gregorijanskim
- ◆ Dal zgraditi nov trg Forum Iulium z baziliko
- ◆ Poskrbel je za izvajanje ljudskih iger

Eno izmed svetišč je postalo posvečeno Cezarjevi dobrosrčnosti, v templjih pa so stali kipi z njegovimi potezami, ki so ponazarjali julijskega Jupitra

GROWING EMPIRE
This map shows Roman expansion from 146 BC to AD 117, when the Roman Empire reached its greatest extent. Many modern countries' names come from the Latin names.

Orange	146 BC
Light Green	44 BC
Dark Green	AD 117

Rimsko cesarstvo

4. KLEOPATRA VII - Ptolemejska dinastija

Spomladi, leta 51 p.n.š. je umrl Ptolemej Aulet in zapustil svoje kraljestvo osemnajstletni hčerki Kleopatri VII in dvanajstletnemu sinu Ptolemeju XIII. Kleopatra se je rodila leta 69 p.n.š. v Aleksandriji, v Egiptu. Imela je dve starejši sestri, Kleopatro VI in Berenice IV ter mlajšo sestro, Arsinojo IV. Imela je tudi dva mlajša brata, Ptolemeja XIII in Ptolemeja XIV. Kleopatra VI naj bi umrla že kot otrok, Berenice pa naj bi Auleti dali obglaviti. Po Ptolemejevi smrti, je skrbništvo nad otroci dobil rimski vodja, Pompej. Ob Ptolemejevi smrti je poteklo že dvesto let zavezništva med Ptolemejci in Rimljani. Moč Ptolemejcev je upadala, moč Rimskega cesarstva pa naraščala. Mesto za mestom je padalo pod rimskim vplivom in Ptolemejci niso imeli druge možnosti kot da z njimi sklenejo pakt. Med kasnejšim obdobjem ptolemejske vladavine so Rimljani dobivali vedno več nadzora nad Egiptom. Ptolemejci so plačevali davke, da jih Rimljani ne bi napadali in ko je Ptolemej Avlet umrl, je bil padec dinastije videti zelo blizu.

Po egipčanskih zakonih, je bila Kleopatra prisiljena imeti soproga, ki je bil lahko ali brat ali sin, ne glede na starost, ves čas svojega vladanja. Poročili so jo z mlajšim bratom Ptolemejem XIII, ki je imel takrat dvanajst let, a je kmalu opustila njegovo ime v vseh pomembnih dokumentih, čeprav so Ptolemejci vztrajali, da je pri sovladanju moška prisotnost na prvem mestu. Imela je tudi lastne portrete in svoje ime na kovancih, ignorirala je brata/moža. Ko je Kleopatra postala sovladarka, se ji je svet začel rušiti na glavo. Cipra, Coele-Sirije in Kiren ni bilo več. Zunaj je vladala anarhija, doma pa pomanjkanje. Kleopatra je bila makedonska kraljica z močno voljo, ki je bila odlična in je sanjala o boljšem svetovnem cesarstvu, kar je skoraj dosegla. Bodisi je vse storila zaradi svojih lastnih hrepenenj bodisi zaradi želje po moči ne bo nikoli znano. Kakorkoli, kot mnoge druge helenistične kraljice je bila tudi ona kdaj pa kdaj strastna, a nikoli promiskuitetna. Kolikor je znano ni imela nobenega ljubimca poleg Julija Cezarja in Marka Antonija. Mnogi verjamejo, da je naredila to kar je mislila, da je bilo potrebno za Aleksandrijo, ne glede na ceno.

Do leta 48 p.n.š. je Kleopatra opozorila nase močnejše sodišče uradnikov Aleksandrije s svojimi dejanji. Njeni najemniški vojaki so npr. ubili rimskega guvernerja sinov Sirije, ko so prišli prosit za njeno podporo njihovem očetu proti Partižanom. Skupina moških s Theodotusom, skopljencom Pothinusom in napol grškim generalom Achillasom na čelu, naklonjenih njenemu bratu jo je zrušila s prestola. Verjeli so, da je na Ptolemeja XIII veliko lažje vplivati in so postali njegovi svetniki v času njegovega namestniškega vladanja. Kleopatra naj bi pobegnila v Thebaid. Med leti 51 in 49 p.n.š., je Egipt trpel slabo žetev in lakoto zaradi suše, ki je ustavila zelo potrebno Nilovo poplavljanje. Ptolemej XIII je 27. oktobra 50 p.n.š. podpisal odlok, ki je prepovedoval izvoz žita kamorkoli drugam kot v Aleksandrijo. S tem naj bi prikrajšal Kleopatro in njene privrženice, ki jih ni bilo več v Aleksandriji. Kljub temu, je Kleopatra začela zbirati vojsko izmed arabskih plemen, vzhodno od Peluzije, ona pa se je skupaj s sestro Arsinojo premaknila v Sirijo. Vračali sta se mimo Ascalona, ki naj bi bil Kleopatrino začasno oporišče.

Med tem je bil avgusta, l. 48 p.n.š. Pompej poražen pri Pharsalusu. V Aleksandrijo je bil namenjen z upanjem najti zatočišče pri Ptolemeju XIII, kkaterega skrbnik je bil. Ni se zavedal koliko je bil njegov ugled uničen, dokler ni bilo že prepozno. Umorili so ga 28. septembra, l. 48 p.n.š., ko se je izkrcal na obalo. Mladi Ptolemej XIII je stal na pomolu in opazoval celotno

dogajanje. Štiri dni kasneje je v Aleksandrijo prispel Julij Cezar in s sabo pripeljal 3200 legionarjev in 800 konjenikov. Poleg tega pa še 12 vojakov, ki so nosili značke s simbolom rimske vlade, s svežnjem vrvi, sekiro in rezilom, ki je štrlelo ven. To so imeli za znak avtoritete, ki je jasno izdajala Cezarjeve namene. V Aleksandriji so se nadaljevala razgrajanja in izgredi. Ptolemej XIII je odšel v Peluzijo in Cezar se je vselil v kraljevo palačo ter začel izdajati ukaze.

Evnuh Pothinus je Ptolemeja pripeljal nazaj v Aleksandrijo. 22-letna Kleopatra ni imela nobenega namena biti izključena iz kakršnikoli bodočih pogajanj. V palačo se je vtihotapila skozi sovražnikove črte in je bila pripeljana k Cezarju zavita v orientalsko preprogo, kar je postalo najznamenitejše darilo v zgodovini. Oba s Ptolemejem sta bila naslednje jutro povabljena pred Cezarja. Takrat sta bila Kleopatra in Cezar že ljubimca, kar je Ptolemej takoj ugotovil. Odvihral je ven, kričoč da je bil izdan, skušajoč razvneti aleksandrijsko sodrgo. Cezarjevi stražarji so ga prijeli in pripeljali nazaj v palačo. Mnogi mislijo, da je Cezar nameraval postaviti Kleopatro kot samostojno vladarico Aleksandrije, misleč da bo postala rimska marioneta.

Aleksandrijska vojna se je začela, ko je novembra Pothinus poklical vojake Ptolemeja XII in obkrožil Cezarja v Aleksandriji z 20.000 možmi. Med vojno je bilo požganih nekaj delov Aleksandrijske knjižnice in nekaj skladišč. Kljub temu je Cezarju uspelo zjeti svetilnik Pharos in s tem obdržati svoj nadzor nad pristaniščem. Kleopatrina sestra Arsinoja je zbežala k Achillasu. Makedonska sodrga jo je razglasila za svojo kraljico, česar ji Kleopatra ni nikoli odpustila. Med pretepom je Cezar usmrtil Pothinusa, Achillasa pa je umoril Ganimed. Ptolemej XII je utonil v Nilu pri poskusu pobega.

Zaradi njegove smrti je bila zdaj Kleopatra samostojna vladarica Egipta. Cezar ji je povrnil položaj, a se je morala poročiti s svojim mlajšim bratom, enajstletnim Ptolemejem XIV, da bi ugodili aleksandrijskim in egipčanskim svečenikom. Cezar zagotovo ni šel skozi vse te težave le zaradi slepe zaljubljenosti, temveč tudi zaradi lastne arogance in želje dobiti v roke egipčanske velikanske vire. Kakorkoli, sta imeli vpliv tudi Kleopatrina inteligenca in dediščina. Precej hitro je zanosila, kar je moralo biti zelo dobro načrtovano. Cezarju je misel na prestolonaslednika zelo ugajala. Skupaj sta se odpravila na dvomesečno potovanje po Nilu; ustavila sta se v Dendari kjer je bila Kleopatra posvečena v faraonko. Njun sin Cezarion Ptolemej Cezar se je rodil 23. junija, leta 47 p.n.š.

Julija, leta 46 p.n.š. se je Cezar vrnil v Rim, kjer so mu podelili veliko častnih priznanj in 10-letno diktaturo. Praznovanje je trajalo od septembra do oktobra, ko je v Rim dal pripeljati še Kleopatro in njeno spremstvo. Konzervativni republikanci so bili zelo užaljeni, ko jo je sprejel na svoj dom. Njene družbene manire niso pripomogle k situaciji; razburila je mnoge. Oklicala se je za Novo Izis in postala predmet opravljanja. Živela je v razkošju, Cezar je v njuno čast dal zgraditi palačo, njej pa postavil zlat kip v Venerinem templju. Cezar je pravitko javno priznal Cezariona kot svojega sina. Mnoge je razburilo dejstvo, da se je želel poročiti s Kleopatro kljub zakonom, ki so prepovedovali bigamijo in poroke s tujci.

Kakorkoli, je konec marca, leta 44 p.n.š. vse prišlo do zaključka. Nad Cezarjem je bil izvršen atentat, izven senata v Rimu. Ubit je bil v zaroti svojih senatorjev, saj jih je veliko verjelo, da je postal grožnja blagostanju republike. Rim se je razdelil na tiste, ki so podpirali Marka Antonija in tiste, ki so podpirali Oktavijana Avgusta.

Mislilo se je, da se Cezar namerava oklicati za kralja. Po njegovem umoru je Kleopatra pobegnila iz Rima in se vrnila domov, v Aleksandrijo. Cezar ni v svoji oporoki omenil ne nje, ne sina. Čutila je, da je tako njeno kot otrokovo življenje v veliki nevarnosti.

Po povratku v Aleksandrijo je dala ubiti svojega soproga, Ptolemeja XIV in je postavila Cezariona za svojega sovladarja, pri njegovih štirih letih. Egipci je stradal zaradi kuge in lakote. Kanali Nila so bili med njeno odsotnostjo zanemarjani kar je povzročilo slabo žetev in nizko poplavljanje. Slaba žetev se je nadaljevala med leti 43 in 41 p.n.š. Ker je hotela zagotoviti varno spoznanje Cezariona za sovladarja, je Cezarjevemu bivšemu poročniku Dolabelli poslala 4 legije, ki jih je Cezar pustil v Egiptu. Kasij je zajel legije kar je prisililo Dolabello v samomor pri Laodiceji, leta 43 p.n.š. Hotel se je pridružiti Marku Antoniju in Oktavijanu Avgustu z veliko floto ladij po poročnikovi smrti, a ga je zaustavila nevihta.

Kleopatra je v prihajajočem času opazovala kdo bo naslednja »moč« Rima. Po Brutovi in Kasijevi smrti ter Antonijevem, Oktavijanovem in Lepidovem zmagoslavju, je vedela s katerim mora imeti opravka. Oktavijan se je hudo bolan vrnil v Italijo, zato je vrgla pogled na Antonija. Njen sin je dobil pravico do kraljevega naslova 1. januarja, leta 42 p.n.š., ko so Cezarja uradno razglasili za mrtvega.

Kleopatro je leta 41 p.n.š. Mark Antonij povabil v Tarsus. O njem je vedela že dovolj, da bi mu prišla do živega. Vedela je za njegove omejene strateške in taktične sposobnosti, modro kri, popivanje, osvajanje žensk, vulgarnost in ambicije. Kljub temu, da je bil Egipt na robu ekonomskega propada, je Kleopatra za Marka Antonija pripravila veličastno predstavo; sama je bila našemljena kot Afroditina, boginja ljubezni. Predstava se je mnogim zdela vulgarna, a Marka Antonija je privlačila ideja imeti ljubico, modre krvi, ptolemejskega rodu. Njegove prejšnje ljubice, kakor tudi njegova sedanja žena, Fulvia, so bile le srednjega stanu.

Kleopatra in Antonij sta preživela leti 41 do 40 p.n.š. v Aleksandriji. Glede na nekatere vire je Kleopatra dobila od njega karkoli je hotela, vključno z umorom svoje sestre Arsinoje. Kasneje je nekoliko zgubila ta vpliv nanj. Vzel ji je nadzor nad Ciprom, možno pa je tudi, da je bila pravzaprav Kleopatra ta, ki je bila izkoriščana. Antonij je potreboval denar, Kleopatra pa je znala biti zelo radodarna, ko je tudi ona imela koristi od tega.

Spomladi leta 40 p.n.š. je Mark Antonij zapustil Kleopatro in se vrnil domov. Nista se videla štiri leta. Antonijeva žena je sprožila gibanje proti Oktavijanu, pobegnila v Grčijo in zaradi bolezni tam tudi umrla. Antonij je sklenil premirje z Oktavijanom, ko se je jeseni istega leta poročil z Oktavijanovo ovdovelo sestro, Oktavijo, ki je imela tri otroke iz prejšnjega zakona. Medtem je Kleopatra rodila dvojčka, enega fantka in eno deklico, v Aleksandriji. Prvi Antonijev in Oktavijin otrok je bila deklica. Če bi bil otrok fantek bi se veliko stvari spremenilo tako pa je pri Antoniju prevladala želja po ptolemejskih zakladih in prestolonasledniku.

Mark Antonij je zapustil Italijo, da bi opravil s Parti. Oktavija je rodila še eno hčerko in nato sledila možu a jo je le-ta odpravil z izgovorom, da jo hoče obvarovati nevarnosti in, da bi mu bila v večjo pomoč, če bi se vrnila v Rim in skušala obdržati premirje s svojim bratom, Oktavijanom. Kakorkoli, je bila prva stvar, ki jo je naredil, ko je prispel v Antioch to, da je poklical Kleopatro in priznal njuna dvojčka. Dobila sta imeni Aleksander Helios in Kleopatra Selena. Antonij ji je prav tako dal nekaj ozemelj kot naprimer Ciper, Fenicijo, Sirijo in Arabijo, ki so bila za Egipt zelo pomembna. Leta 36 p.n.š., ko so Antonija porazili Parte jima je Kleopatra rodila tretjega otroka, Ptolemeja Philadelphosa.

Na začetku leta 35 p.n.š. sta se s Kleopatro vrnila v Egipt, Oktaviji pa pošiljal pisma da se še ne namerava vrniti. Oktavijan je skušal z napadi začeti prepir z njim, Oktavija pa mu je ves čas ostala zvesta.

Leta 34 p.n.š. sta Kleopatra («Nova Isis») in Antonij (poimenoval se je «Novi Dionizij») podelila svojim otrokom kraljeve nazive. Kleopatra je bila imenovana »Kraljica Kraljev« kar je bil najvišji položaj. Njen prvorojenec Ptolemej XV (Cezarion) je bil imenovan »Kralj Kraljev«, Aleksander Helios (čigar ime pomeni sonce) je bil imenovan »Veliki Kralj Seleucidskega kraljestva«, Kleopatra Selena (katere ime pomeni luna) je bila imenovana Kraljica Cyrenaice in Krete ter Ptolemej Philadelphos je bil imenovan Kralj Sirije in Male Azije, pri le dveh letih. Kleopatra je sanjala, da bi postala vladarica celega sveta in to tudi skoraj dosegla.

Med leti 32 in 31 p.n.š. se je Antonij končno ločil od Oktavije. To je prisililo zahodni svet, da so priznali njegovo zvezo s Kleopatro. Njeno ime je dal vrezati v srebrn rimski kovanec. S tem se je končal prijateljski odnos med Rimom in Antonijem in Oktavijan je Kleopatri napovedal vojno. Mnogi so jo po krivem obtoževali, da je pocestnica in pijana Orientalka, verjetno zaradi strahu pred Kleopatro in Antonijem. Veliko ljudi je mislilo, da bo »Nova Isis« prevladala in s sovladanjem z Antonijem, začela nov val osvajanj in novo vladavino iz Aleksandrije. Kakorkoli, je 2. septembra, leta 31 p.n.š. Oktavijanova mornarica premagala Antonija v Actiumu, v Grčiji, kar je postala ena najslavnejših bitk v zgodovini. Egipčanski poraz so pogosto pripisovali temu, da naj bi se Kleopatra strahopetno umaknila z vojnega prizorišča, čeprav je trditev ovrgla že večina zgodovinarjev. V manj kot enem letu je Antonij že na pol predal Aleksandrijo prihajajoči Oktavijanovi vojski. Oktavijan je razglasil Egipt za rimsko provinco, leta 30 p.n.š. prispel v Aleksandrijo in zlahka porazil Marka Antonija izven mesta. Antonij je po končnem porazu naredil samomor z lastnim mečem, nesli so ga h Kleopatri, kjer je umrl v njenih rokah ter bil nato pokopan kot kralj.

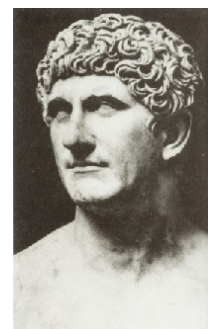
Po Antonijevi smrti so Kleopatro peljali k Oktavijanu, katerega niso zanimali nikakršni odnosi, sprave ali pogajanja z egipčansko kraljico. Ubil jo je pik gada, egipčanske kobre, ki ga je pretihotapila v palačo v košari polni fig. Umrla je 12. avgusta, leta 30 p.n.š., stara 39 let. Po njeni smrti so Cezariona zadušili, ostale otroke pa je vzgajala Antonijeva bivša žena Oktavija.

S Kleopatrino smrtjo se je v egipčanski zgodovini celotno obdobje. Aleksandrija je ostala egipčanska prestolnica, a je bil Egipt sedaj rimska provinca. Starost egipčanskih monarhov se je vdala starosti rimskih cesarjev in Kleopatrina smrt je omogočila vzpon Rima. Ptolemejci so bili makedonskega porekla, a so vladali Egiptu kot egipčani - kot faraoni. In Kleopatra je zares bila zadnji faraon.

Kleopatra nikoli ni bila pozabljena in edini vladar ki je kadarkoli nanjo vrgel nekoliko sence je bil, prav tako Makedonec, Aleksander Veliki.

Cezarion

Mark Antonij

5. VIRI IN LITERATURA

Literatura:

E. Floyd, G. Hindley: Kdo je ustvarjal zgodovino, Delavska enotnost, Ljubljana, 1988

N. Gažević: Vojna enciklopedija, Redakcija vojne enciklopedije, Beograd, 1970

B. Harenberg: Kronika človeštva, Mladinska knjiga, Ljubljana 1996

M. Javornik: Veliki splošni leksikon, DZS, Ljubljana, 1997

Plutarh: Življenje velikih Rimljanovi, Mladinska knjiga, Ljubljana, 1956

Več avtorjev: Zgodovina v slikah, DZS, Ljubljana, 1976

Internet:

www.touregyot.net/cleopatr.htm

<http://iw-chameleon.bravepages.com/3ecleo.htm>

www.atozkidsstuff.com/egypt.htm

www.teacheroz.com/egypt.htm

www.ancientegyptmagazine.com/cleopatra06.htm

<http://womenhistory.about.com/od/ancientegypt>